

18.038014 18.038014

RAADSADVIES

Zaakdossier: d00041366

2018/13203
Auteur : M.T.H. Ignatius
Afdeling : Maatschappelijke Dienstverlening
E-mail : Marja.Ignatius@uden.nl
Port. : G. van Heeswijk

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018

Advies

1. Instemmen met het voorstel beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018 (scenario 1)
2. Voor 2018 incidenteel extra budget hiervoor ter beschikking stellen te weten € 640.000
3. Voor 2019 incidenteel extra budgetten hiervoor ter beschikking stellen te weten € 1.125.000
4. Deze extra uitgaven dekken uit de reserve sociaal domein

Inleiding

Met ingang van 2015 zijn gemeenten op grond van de Jeugdwet volledig verantwoordelijk voor de hulp en ondersteuning aan jeugdigen. 16 gemeenten in de regio Noordoost-Brabant kopen sindsdien de specialistische jeugdhulp (Zorg in Natura ZIN) gezamenlijk in. Basisondersteuning en hulp door basis- of wijkteams en algemene voorzieningen wordt door gemeenten individueel geregeld.

Afspraken over het regionaal inkopen van specialistische jeugdhulp ZIN zijn vastgelegd in de Centrumregeling jeugdhulp. Op basis van deze regeling zorgt centrumgemeente 's-Hertogenbosch elk jaar voor 1 april voor een jaarplan inkoop voor het komende jaar op basis van de door de regiogemeenten vastgestelde uitgangspunten en doelstellingen. Dit jaarplan wordt aan alle colleges ter accordering voorgelegd. Het jaarplan bevat tevens een voorstel voor inzet van de jeugdhulpmiddelen. Bij de vaststelling van het inkoopbesluit jeugdhulp 2017-2020 is op basis van de toen beschikbare informatie, jeugdhulp voor de regio Noordoost-Brabant ingekocht. Afgelopen jaren is echter gebleken dat vraag en aanbod niet goed op elkaar aansluiten. De vraag overschrijdt het aanbod. Dit werd opgevangen door lokale bypasses (lokale inkoop) en overschrijdingen en vorig jaar door het budgettaire kader te verhogen

Het bijgevoegde voorstel bevat beleidsuitgangspunten en een budgettair kader voor de inkoop van specialistische jeugdhulp ZIN in 2019. Tevens is opgenomen een bijstelling van het budgettair kader i.v.m. inkoop specialistische jeugdhulp 2018 en een raming voor de versterking lokale toegang 2019.

Beoogd effect

Het in overeenstemming brengen van vraag en aanbod, door voor 2018 en 2019 het inkoopkader aan de voorkant op te hogen. Hiermee wordt tijdrovende bureaucratie voorkomen en ontvangen jeugdigen en hun gezinnen tijdig de best passende hulp. Uitgangspunten hierbij zijn dat het perspectief van jeugdigen leidend is en dat jeugdigen passende hulp in hun nabijheid ontvangen.

Duurzaamheid

Inkoop van specialistische jeugdhulp gebeurt op een duurzame en verantwoorde wijze.

Argumenten

1. Het voorliggende voorstel is een verdere uitwerking van het inkoopbesluit 2017-2020

Het voorliggende voorstel is een verdere uitwerking van het inkoopbesluit 2017-2020 dat in juli 2016 is opgesteld. In dit inkoopbesluit is de nadruk gelegd op transformatie van het stelsel. Die lijn is in 2017 verder uitgewerkt in het plan van aanpak transformatie opgaven (deels projectbasis), waarover de gemeenteraad vorig jaar een besluit genomen heeft. We voeren hiermee consistent beleid, al worden de ambities steeds scherper naarmate we meer ervaring opdoen met de uitvoering van jeugdhulp. Uitgangspunten voor het inkoopbesluit 2017 - 2020 zijn:

- Jeugdige staat centraal
- Er moet passende hulp beschikbaar zijn voor iedere jeugdige die dit nodig heeft
- Continue verbetering van jeugdhulp
- Brede generalistische basis, regionaal toegesneden specialistische jeugdhulp
- Veiligheid is onderdeel van het normale leven
- Duurzame en verantwoorde inkoop
- Financiële kaders stellen we regionaal vast

2. Project transformatie-opgaven staat in de steigers; aanbesteding is rond de zomer naar verwachting afgerond

In het najaar van 2016 constateerden gemeenten en jeugdhulpaanbieders dat het “wringt” als het gaat om het arrangeren van passende jeugdhulp. Er zijn dringend maatregelen nodig om tot betere zorgarrangementen voor jeugdigen te komen en om de uitgaven beter te beheersen. De transitie van het jeugdstelsel is afgerond, maar de transformatie moet nog van de grond komen.

De 16 gemeenten en jeugdhulpaanbieders hebben daarom gezamenlijk drie urgente transformatie-opgaven benoemd en uitgewerkt. Er zijn opbouw-, ombouw- en afbouwmaatregelen geformuleerd om het zorglandschap van de jeugdhulp te transformeren, zodat passende hulp wordt geboden terwijl de uitgaven beheersbaar blijven.

Voor het uitvoeren van het project hebben gemeenteraden in juli 2017 extra financiële middelen ter beschikking gesteld ter waarde van € 11,8 mln. De aanbesteding heeft vertraging opgelopen en wordt nu naar verwachting rond de zomer afgerond. De doorlooptijd van het project is inmiddels verlengd tot juli 2019. In het projectplan zijn ook inverdieneffecten meegenomen. Die worden nu vanaf 2020 verwacht.

3. De extra financiële middelen die in 2017 beschikbaar zijn gesteld zijn niet voldoende om alle autonome ontwikkelingen en knelpunten in 2018 en 2019 op te vangen

Op grond van de Jeugdwet hebben gemeenten een zorgplicht. Passende hulp moet beschikbaar zijn voor iedere jeugdige die dit nodig heeft. De vraag staat hierbij centraal. Indien mogelijk zetten we lichte vormen van zorg in en zwaardere vormen indien nodig.

Vorig jaar hebben we geconstateerd dat er te weinig financiële middelen waren om autonome ontwikkelingen en knelpunten op te vangen. Daarom zijn er vorig jaar in juli 2017 extra budgetten

beschikbaar gesteld en contractafspraken bijgesteld om specialistische jeugdhulp voor jeugdigen in onze gemeente te kunnen blijven garanderen. Het gaat hierbij om een bedrag van € 8,3 mln voor voldoende beschikbaarheid van (ambulante) GGZ, logeeropvang en pleegzorg, voor de WLZ compensatie (Wet Langdurige zorg) en een budget om de ZIN-contractering op te hogen naar lokale wensen.

We constateren nu dat de knelpunten niet allemaal zijn opgelost. Dit heeft ook een doorwerking naar 2019. Redenen:

- Meer jongeren dan voorzien maken gebruik van de Jeugdwet en niet van de WLZ.
- GGZ-aanbieders worden door de decentralisatie geconfronteerd met dalende budgetten, terwijl de vraag naar onderzoek en behandeling onverminderd groot blijft. Daarom is met hen afgesproken dat hun budget in de eerste jaren geleidelijk wordt afgebouwd, zodat zij hun organisatie en werkwijze aan kunnen passen aan het lagere budget en tegelijkertijd in een voldoende aanbod voor onze jeugdigen kunnen voorzien.
- We willen in 2018 en 2019 meer- en maatwerk meenemen in de regionale contracten.
- De moeder-kindplaatsingen worden nu alleen gefinancierd uit de Jeugdwet. We vragen ook een bijdrage vanuit de WMO hiervoor, maar als dat niet gebeurt dan hebben we hier extra geld voor nodig (is dus een risico)
- Er wordt meer gebruik gemaakt van LTA dan oorspronkelijk is begroot.
- We moeten een administratieve correctie doorvoeren, waar nog geen rekening mee is gehouden in verband met de foutieve berekening van de Normatieve Huisvestings Component die onterecht voor 75% was verwerkt in de contractering in plaats van 100%.

4. Knelpunten Veilig Thuis kunnen met huidige budgetten niet worden opgelost

Ook voor Veilig Thuis zijn er in 2017 extra financiële middelen ter beschikking gesteld. Dit blijkt echter onvoldoende om Veilig Thuis in staat te stellen continuïteit te bieden en te transformeren. Op 8 maart 2018 heeft er een gesprek plaatsgevonden met de Inspectie Gezondheid en Jeugd, gemeente 's-Hertogenbosch en de directie van Veilig Thuis. De Inspectie maakt zich ernstige zorgen over de veiligheid van kinderen en volwassenen uit de regio Noordoost Brabant die te maken hebben met geweld in huiselijke kring ten gevolge van blijvend hoge wachtlijsten. Er is afgesproken dat er een gezamenlijk plan van aanpak komt inclusief financiële consequenties waardoor de wachtlijsten worden opgelost en deze daarna structureel worden voorkomen. Voor 2018 is een extra bedrag van € 473.775,-- nodig en voor 2019 bij ongewijzigd beleid een extra bedrag van € 1.417.447,--. De komende maanden herijken gemeenten de opdracht aan Veilig Thuis en wordt duidelijk wat het definitief benodigde bedrag voor 2019 is.

5. Keuze uit 3 scenario's; RBO kiest voor scenario 1

Het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) is een overleg waarin alle wethouders jeugd in de regio Noordoost Brabant participeren. In het RBO is gesproken over de beleidsuitgangspunten, ontwikkelingen en knelpunten jeugdhulp. In het overleg zijn 3 scenario's besproken, te weten:

- Scenario 1. Zoveel mogelijk aansluiten bij de huidige vraag naar jeugdhulp. Budgettair kader baseren op de realisatie 2017/2018 inclusief lokaal meer- en maatwerk. Jeugdigen worden dan adequaat geholpen en we voldoen aan de zorgplicht. Centrumgemeente houdt maximale regie op inkoop en overzicht op knelpunten. Gemeenten hoeven niet zelf aanvullend in te kopen.
- Scenario 2. Budgettair kader van 2018 hanteren exclusief middelen voor autonome ontwikkelingen en meer- en maatwerk. Aanvullende inkoop wordt dan betaald uit lokale middelen. Krapte blijft bestaan in dit scenario. Zorgaanbieders ervaren meer druk.
- Scenario 3. Het financiële kader baseren op het budgettair kader voor 2018 zonder de lokale compensatie van de korting op het rijksbudget van maximaal € 8,8 mln. Hierbij zal het gat tussen

regionaal ingekochte zorg en verwachte hulpvraag nog groter worden, waardoor er nog meer aanvullend ingekocht zal moeten worden uit lokale middelen.

In de bijlage wordt ingegaan op de 3 scenario's. Korthedshalve verwijzen wij hiernaar. Het RBO heeft geadviseerd om te kiezen voor scenario 1 voor de inkoop van jeugdhulp vanwege:

Het voorzien in een voldoende aanbod aan jeugdhulp dat aansluit bij de vraag

- Het voorkomen van vertragingen en extra bureaucratie in de hulpverlening van jeugdigen

6. Toegang (BJG) moet op sterkte zijn

Versterking van de toegang is een lokale aangelegenheid. Ieder BJG moet beschikken over de juiste mix van expertise, om de meest voorkomende vragen op het gebied van opvoeden en opgroeien zo snel mogelijk en zo licht mogelijk te kunnen oppakken. Expertise (zoals o.a. Veilig Thuis en de jeugdbescherming) moet naar voren worden georganiseerd.

Kanttekeningen

1. Vanaf 2018 hebben we te maken met een lager budget als gevolg van structurele bijstelling Integratie-Uitkering Jeugd.

Tot nu toe is de Integratie-Uitkering jeugdhulp leidend voor de totale uitgaven jeugd. Als gevolg van de invoering van het objectief verdeelmodel en een landelijke herverdeling tussen Jeugdwet en WLZ (Wet Langdurige zorg) zijn gemeenten in de regio Noordoost Brabant in 2017 al geconfronteerd met een structurele bijstelling op de Integratie-Uitkering. Voor 2018 is regionaal afgesproken om de terugloop van de middelen in de Integratie-Uitkering jeugdhulp niet te laten leiden tot een bijstelling van de inmiddels gesloten overeenkomsten met aanbieders. Voor 2019 moet hierover opnieuw besloten worden. Dit is nu meegenomen in de scenario's 1 en 2. Parallel aan deze besluitvorming voert de regio een lobby richting het rijk om extra middelen vrij te maken voor de jeugdhulp.

2. Project transformatie opgaven loopt door tot 2019, daardoor worden inverdieneffecten later verwacht

In juni 2017 hebben de 16 gemeenten in de regio Noordoost-Brabant besloten een incidenteel transformatiebudget toe te kennen om een extra financiële impuls te kunnen geven aan de transformatie en daarmee de stijgende vraag naar specialistische jeugdhulp mogelijk wat te kunnen ombouwen/afbouwen. Het proces van besluitvorming m.b.t. de juiste vorm van aanbesteden van het transformatiebudget, heeft meer tijd gekost dan voorzien. Zowel besteding van het budget als de te verwachten inverdieneffecten lopen hierdoor vertraging op.

De doorlooptijd van het project is verlengd naar juli 2019. Hierdoor verschuiven de verwachte inverdieneffecten van 2018 en 2019 naar 2020.

3. Sturing op inzet van zorg is slechts beperkt beïnvloedbaar

Sturing op inzet van zorg blijft lastig. We zien nog steeds een toename van verwijzingen naar dure en zeer specialistische landelijk ingekochte zorg (LTA). Dat heeft er o.a. mee te maken dat huisartsen en kinderartsen rechtstreeks mogen doorverwijzen. Zij zijn zich vaak onvoldoende bewust van de regionaal gecontracteerde alternatieven en de hoge kosten van LTA zorg. Ofschoon onze inspanningen erop gericht zijn om zoveel mogelijk doorverwijzingen via het lokale BJG te laten verlopen is de invloed van gemeenten hierin maar beperkt.

In hoofdstuk 8 van bijgevoegd voorstel zijn een aantal sturingsmaatregelen opgenomen.

Verder willen we een deel van het LTA aanbod onderbrengen in de regionale ZIN-contracten, waardoor de hulp meer in de nabijheid wordt geboden en de kosten dalen

4. Keuze voor een ander scenario leidt mogelijk tot extra lokale kosten

Het RBO heeft gekozen voor scenario 1 zodat we aan de voorkant duidelijke afspraken kunnen maken. Consequenties van de andere scenario's zijn dat er lokaal meer kosten zullen komen.

5. Autonome ontwikkelingen en reparaties/knelpunten zijn incidenteel geraamd

De nieuwe extra kosten voor de autonome ontwikkelingen en reparaties/knelpunten zijn incidenteel geraamd. Dit legt de verplichting op deze ontwikkelingen en reparaties/knelpunten voor het einde van 2019 ingelost te hebben en per 2020 volledig in te verdienen. Indien de ontwikkelingen en reparaties/knelpunten niet voor het einde van 2019 zijn ingelost c.q. per 2020 zijn inverdiend zal dit financiële consequenties hebben voor de benodigde inkoopbudgetten 2020 en verder (risico).

6. Alleen indexering 2018 opgenomen.

Conform het RBO besluit van 23 november 2017 is er voor het jaar 2018 op het inkoopkader een index van € 1,5 mln toegepast. Voor het jaar 2019 is nog geen indexering toegepast. We volgen de ontwikkelingen op Rijksniveau en vertalen dit te zijner tijd door naar de contracten, hetgeen financiële consequenties voor de benodigde inkoopbudgetten 2019 en verder zal hebben (risico).

7. Verdere vertraging van de transformatieopgave geeft opnieuw uitstel van inverdieneffecten.

Door de vertraging van de transformatieopgave is er ook vertraging in tijd op het moment van de geprognostiseerde inverdieneffecten ontstaan. Verder uitstel heeft consequenties hebben voor de beoogde inverdieneffecten op de inkoopbudgetten 2020 en verder (risico). Het RBO heeft recent aangestuurd op uitvoering en afronding van de transformatie-opgaven in 2018 (niet later).

Financiën

Financiële consequenties bijstelling 2018 en budgettair kader 2019 regionaal (o.b.v. inleg)

Totaal regio	2018	2019
Inkoopbesluit 2017 – 2020	102.057.515	102.057.515
Autonome ontwikkelingen en reparaties 2017 en 2020	3.426.362	3.426.362
	105.483.877	105.483.877
Indexering 2018	1.500.000	1.500.000
Indexering 2019	-	PM
Autonome ontwikkelingen en knelpunten 2018 en 2019 (*)	8.000.000	8.350.000
BLOK 1 – Inkoop ZIN	114.983.877	115.333.877
Plan van aanpak transformatie Jeugdhulp 2017	11.763.191	0
Invloed transformatie / inverdieneffecten 2018 – 2019	- 3.625.000	- 858.850
Vertraging inverdieneffecten 2018 – 2019 (*)	3.625.000	858.850
BLOK 2 – Transformatie	11.763.191	0
Overige ontwikkelingen 2017	718.590	0
Overige ontwikkelingen 2018 – 2019 (*)	473.775	1.442.447
Blok 3 – Overige ontwikkelingen	1.192.365	1.442.447
TOTAAL	127.939.433	116.776.324
Aanvullende budgetvraag incidenteel, aangeduid met (*)	12.098.775	10.651.297

► In bijlage 4 is een nadere specificatie opgenomen.

Financiële consequenties bijstelling 2018 en budgettair kader 2019 gemeente Uden (o.b.v. inleg).

Aanvullende budgetvraag gemeente Uden	2018	2019
Autonome ontwikkelingen en reparaties 2017 – 2020 (*)	0	239.153
Autonome ontwikkelingen en knelpunten 2018 – 2019	581.508	606.949
BLOK 1 – Inkoop ZIN	581.508	846.102
Plan van aanpak transformatie Jeugdhulp 2017 (aanvulling) (*)	15.306	0
BLOK 2 – Transformatie	15.306	0
Overige ontwikkelingen 2018 – 2019	44.061	133.640
Blok 3 – Overige ontwikkelingen	44.061	133.640
Totaal ZIN	640.875	979.742
Raming projectplan versterking BJC (toegang lokaal) (*)	0	145.000
	640.875	1.124.742
Aanvullende budgetvraag incidenteel (afgerond)	640.000	1.125.000

► In bijlage 5 is een nadere specificatie ZIN opgenomen.

(*) Voor de jaren 2017 en 2018 heeft de gemeenteraad in juni 2017 incidenteel extra middelen Jeugd middels het raadsbesluit “Regionaal plan van Aanpak Transformatie Jeugdhulp” beschikbaar gesteld (zie bijlage).

Voorgesteld wordt het incidenteel beschikbaar gesteld budget 2018 met € 640.000 te verhogen en voor 2019 een incidenteel budget van € 1.125.000 beschikbaar te stellen. Te dekken uit de reserve Sociaal Domein. Afrekening vindt plaats op basis van de solidariteitsafspraken.

Communicatie

De voorstellen zijn met alle betrokken partners besproken

Vervolg

Na besluitvorming kan de contractering met jeugdhulpaanbieders worden afgerond.

Bijlagen

1. Inkoopbesluit specialistische jeugdhulp 2017–2020 (18.058016)
2. Voorstel beleidsuitgangspunten en budgettair kader specialistische jeugdhulp ZIN 2019 en bijstelling budgettair kader 2018 (18.053534)
3. Bijlage achtergrond informatie over het jeugdstelsel (18.046068)
4. Specificatie financiële consequenties bijstelling 2018 en budgettair kader 2019 regionaal (18.057991)
5. Specificatie financiële consequenties bijstelling 2018 en budgettair kader 2019 gemeente Uden (18.057995)
6. Raadsbesluit Regionaal plan van Aanpak Transformatie Jeugdhulp (17.121966/ 22 juni 2017)

Uden, 15 mei 2018

Burgemeester en wethouders van Uden

de secretaris

de burgemeester

drs. D. van Deurzen

drs. H.A.G. Hellegers